

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת נח תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
19:30	18:50	* 18:00	י-ם
19:27	18:47	17:57	ת"א
19:28	18:48	17:58	חיפה
19:29	18:49	17:59	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 17:40

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת נח תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - חומש בראשית

1 אוי לו למי שבניו נקבות

פניני אור החיים הקדוש:

5 הרעות לא יוצאות מה'!

פרשה למעשה:

7 נח לשמים ונח לבריות

9 נח שמר על עצמו ועל זרעו

12 משום שכך ציוונו

מרן פאר הדור:

14 צדיק בפרווה

אוי לו למי שבניו נקבות

בנות, עד שאומרים עליו חז"ל 'אוי לו למי שבניו נקבות'? עליו לבקש רחמים ממני שהבנים שלו, כדברי חז"ל (נידה עא ע"א), אבל מעבר לכך אין הדבר תלוי בו.

שנית - מה פשר דברי הגמרא 'אוי לו למי שבניו נקבות', היה על חז"ל לומר - 'אוי לו למי שבנותיו נקבות'?

ברם שתי השאלות מיישבות זו את זו. אין כוונת חז"ל לחלק בין מי שנולדים לו בנים או בנות - שהרי כאמור אין הדבר תלוי באדם - אלא כוונתם לחלק בין שני סוגי בנים. בין מי 'שבניו זכרים' לבין מי 'שבניו נקבות', היינו שבניו מתנהגים כבנות.

אֵלֶּה תוֹלְדוֹת נַח נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נַח (בראשית ו, ט).

מה הכוונה "איש"?

בתפילת הימים הנוראים אומרים אנו:

"אֲשֶׁרֵי אִישׁ נְשָׂא יִשְׁפָּחָהּ וּבֶן אָדָם יִתְאַמֵּן בָּהּ". גם כאן משתמשים במושג 'איש'. מהי משמעות ההגדרה הזאת?

"אשרי מי שבניו

זכרים אוי לו מי שבניו

נקבות' - המאמר

הזה מעורר כמה

תמידות...

נאמר בגמרא (פסחים סה ע"א): "איש אפשר לעולם בלא זכרים ובלא נקבות, אשרי מי

שבניו זכרים אוי לו מי שבניו נקבות".

המאמר הזה מעורר כמה תמיהות:

ראשית - וכי מין הילוד תלוי באדם? מה הוא יכול לעשות אם נולדים לו

אגב כך, מסופר על מקים עולה של תורה בארץ ישראל, הכהן הגדול מאחיו, מרן הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן - הרב מפוניבז' זצ"ל, שנסע לחו"ל לאסוף כספים לישיבה, ובדרכו נפגש עם עשיר גדול שלא הכיר בערכה של תורה.

הוא הביע נכונות לתרום סכום כסף גדול, אבל תנאי היה עימו: הוא מוכן לתרום למוסד, רק בתנאי שלא ילכו שם עם כיפה על הראש!

למרבה הפלא, הסכים הרב מפוניבז' לתנאי והבטיח לו שאכן לא ילכו במוסד שיקים עם כיפה, ואם יתברר שעבר על התנאי - ישיב לו את כספו חזרה.

העשיר תרם סכום כסף גדול, והבטיח

הבנים חייבים בכל המצוות. אשרי מי שבניו מניחים תפילין, מתפללים במניין, יושבים בסוכה, מנענעים לולב ולא פוטרם עצמם מהמצוות היקרות, ואוי למי שבניו מתנהגים כבנות ואינם לומדים את התורה או שאינם מקיימים את המצוות.

זהו שנאמר על נח שהיה 'איש', כלומר, הוא התנהג כ'איש' החייב במצוות ובתלמוד תורה, שלא כמו אשה הפטורה מכך, כמבואר בדברי חז"ל (קידושין כט ע"ב).

נח ניצל כל שעה פנויה לעסוק בלימוד התורה וקיום מצוות הבורא. ואף שעדיין לא ניתנה תורה לישראל, מכל מקום תורת 'בני נח' היתה, כפי שאמרו חז"ל על בית מדרשם של שם בנו של נח ושל עבר נכדו, שעסקו בתורת ה'.

לבקר במוסד שיוקם מכספו.

לאחר תקופה התקשר העשיר לביתו של הרב והודיע כי הוא נמצא בארץ, וברצונו לבקר במוסד שהוקם מכספו.

הרב הזמינו לביקור, וכאשר הגיע העשיר נטל אותו הרב מפוניבו' אל המוסד שהקים... מוסד לבנות.

"הינך רואה" - אמר הרב לעשיר - "אין כאן אפילו אחד שהולך עם כיפה"...

העשיר כל כך נהנה מגאונותו של הרב, עד שהכפיל את תרומתו למוסדות שהקים.

עוד אפשר לבאר, כי נח 'איש', היינו בעודו איש חזק וצעיר לימים, עמד מול כל בני דורו, ולא נגרר אחריהם.

כך דרשו חז"ל (עבודה זרה יט ע"א) את הפסוק בתהלים (קיב, א): "אֲנֹשֵׁי אֵיִשׁ יֵרָא אֶת ה' - ושאלה הגמ': "אשרי איש ולא אשרי אשה? - אמר רב עמרם אמר רב: אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש", ומבאר רש"י

שם: "כשהוא איש - כשהוא בחור בכוחו, כלומר ממהר להכיר בוראו קודם ימי הזקנה". זו היתה מעלתו של נח, שכבר בצעירותו הכיר את בוראו ולא התפתה ללכת אחרי אנשי דור המבול.

"צדיק" - הגמרא (בבא בתרא פח ע"ב) אומרת: "צדק משלך ותן לו". כלומר, 'צדיק' הוא אדם העושה חסד עם הזולת, ונח היה עושה חסדים רבים, עם הכלל ועם הפרט.

"תמים היה בדורותיו" - במשך שני הדורות, דור המבול ודור הפלגה - דורות שהתמשכו על פני מאות שנים - המשיך נח להלך בתמימותו עם השי"ת. אף שחי בדורות של רשעים, נזהר ונשמר נח לבל ייסחף אחריהם, וזו מעלה גדולה מאוד.

אנשי דור המבול חטאו בחמס, שנאמר (בראשית ו, יא): "וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס", ובגילוי עריות, כפי שנאמר בתורה (שם פסוק יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאָרֶץ". אנשי דור

בעומדו מול אנשי דור הפלגה שחטאו במינות, כפי שאמרה התורה (דברים יח, יא): "תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ".

וכעת מובן מדוע בהמשך הפסוקים (ז, ח) אמר ה' לנח: "כִּי אֶתְּךָ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה" - צדיק ולא יותר, כיון שהיה זה בדור המבול, ואין אומרים שבחו של אדם אלא רק "באשר הוא שם", לכן אמר רק "כי אותך ראיתי צדיק" - כלפי הדור הזה הינך צדיק.

אך בתחילת הפרשה שהתורה כותבת באופן כללי את תולדותיו של נח - שחי גם בדור המבול וגם בדור הפלגה, ובשני הדורות לא הלך בדרך איתם - נאמר שנח היה "צדיק תמים", כלומר: כלפי דור המבול היה "צדיק" במעשיו שבין אדם לחברו, וכלפי דור הפלגה היה "תמים" בדעותיו.

הפלגה חטאו במינות ואפיקורסות, באומרם כי העולם נברא מאליו ולא הקב"ה בראו, ורק בשל העובדה שהקב"ה נמצא בשמים ממעל, אין אפשרות לגבור עליו, לכן הם חשבו לבנות בניין גבוה ולהגיע אליו יתברך כדי להילחם נגדו. וזו אפיקורסות גמורה, לחשוב שיכול האדם להגיע אל השי"ת וכביכול להילחם נגדו.

נמצא שנח ניצל הן מחטאם של אנשי המבול שחטאו בגזל וגילוי עריות, והן מחטאם של אנשי דור הפלגה שחטאו בכפירה ומינות. לכן נאמר כי נח היה צדיק "בדורותיו" - בשני הדורות הללו. הוא זכה לתואר 'צדיק', כיון שנשמר מעריות, כפי שזכה יוסף להיקרא 'יוסף הצדיק' כיון שנזהר מעריות, וכן זכה לתואר 'תמים',

הרעות לא יוצאות מה'!

והקב"ה יפסוק את דינו. רק אז יוכל לבצע את תפקידו.

כל עוד הקב"ה לא פסק את הדין - הוא כביכול נושא את המלאך המשחית על כתפיו, "נושא עוון", ואין למלאך המשחית שום רשות ואפשרות להזיק.

רק כאשר אדם מגדיש את סאת עוונותיו, ובורא עוד ועוד מלאכים משחיתים - הקב"ה גוזר את דינו, ואז כביכול "גָדוֹל עֲוֹנֵי מְנַשְׂאָה" (בראשית ד, י), הקב"ה אינו מוסיף לנשוא את כובד המלאכים המשחיתים על כתפיו, ומעתה יש להם את הרשות להשחית.

נמצא, אפוא, שלא המלאך המשחית הוא הגורם לרעות שתבואנה, הוא

וְתִשְׁחַת הָאָרֶץ לְפָנַי הָאֱלֹקִים וְתִמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס (בראשיתו, יא).

כתב ה"אור החיים" הקדוש:

"אכן יתבאר הענין על דרך אומרם באבות (פ"ד) וזה לשונם: העושה עבירה אחת קונה לו 'קטיגור', פירוש מלאך משחית. אך צריך אתה לדעת, כי אין המשחית יכול עשות דבר קודם שישפוט שופט כל הארץ, שה' מונעם מעשות רע, והוא סוד פירוש 'נושא עוון'. ואחר שישפוט האלוקים - אז ישלחם ביד פשעם שהם קטגורים שנבראים במעשיהם הרעים, כאומרו (ירמיהו ב, יט) 'תִּיִסְרְךָ רַעְתְּךָ'."

תפקידו של המלאך המשחית - להשחית, להרוג את האדם, אולם אין לו רשות לפעול באופן עצמאי. עליו להמתין עד שהאדם יעמוד בדין

"מפי עליון לא תצא הרעות": הרעות
לא יוצאות מה!"

ה' יתברך הוא כולו טוב! הרעות באות
מן האדם בעצמו, שבורא במעשי
העבירה מלאכים משחיתים,
שממתינים לפסק הדין ולאחריו
יוצאים למלא את תפקידם.

בסך הכל מבצע את פסק הדין!

גם הקב"ה אינו הגורם להן, שהרי הוא
בסך הכל דן את הדין!

מי שגורם באמת לבואן של הרעות
הוא האדם בעצמו, ע"י המעשים
שעשה - "תִּיֶסְרֶהָ רְעֵתָהּ".

על פי זה מבואר הכתוב (איכה ג, לח)

לרפואת
שמואל בן שולמית

נח לשמים ונח לבריית

ולמה נכתב פעמיים "נח"? כדי ללמדנו שיהיה נח לשמים ונוח לבריית.

אם אדם מסתכל רק על השמים ולא מעניינים אותו בני האדם, רק הקב"ה מעניין אותו - זה פסול ולא נכון. עלינו להיות נוחים גם עם בני האדם ולהיות בעלי מידות טובות. "וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵי" (דברים כח, ט), מחויב אדם ללכת בדרכי ה' יתברך - "מה הוא רחום אף אתה היה רחום, מה הוא חנון אף אתה היה חנון" (שבת קלג ע"ב).

אסור לאדם לומר: 'אני הולך רק בדרך ה' ולא מעניין אותי בני אדם, אל תבקשו ממני עזרה, חבל לי על כל רגע...' - אדם כזה לא הולך בדרך הנכונה ולא עושה מעשה ה' שהוא - להיות רחום וחנון, רחמן, ארך אפיים ורב חסד.

הוא יכול להיות למדן וחרף, אך מצבו הרוחני בסכנה! אדם כזה, אם חלילה וחס יפול - הוא עלול להתנפץ כליל ממש.

אַלְהַ תוֹלְדֵת נֹחַ, נֹחַ... אֶת הָאֱלֹקִים הַתְּהִלָּה נֹחַ (בראשית ו, ט).

התורה הקדושה כופלת את המילה "נח" פעמיים, ללמדנו שהאדם צריך להיות נח שמים ונח לבריית (מדרש אגדה בראשית ו, ט).

על אף שדורו של נח היה מלא בגזל, חמס, שינאה, עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים (בראשית רבה לא, ו), עם כל זאת הצליח נח לשרוד ולא להיסחף אחר דורו.

נח לא זו מהבורא יתברך אלא כל הזמן נשאר דבוק בו - "אֶת הָאֱלֹקִים הַתְּהִלָּה נֹחַ".

ומכל מקום, התנהג נח עם בני דורו בנוחות ובדרך ארץ ולא הקניטם בכל עת על כך שהם רשעים.

כך היה רגיל הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל לומר בדרשותיו על פרשה זו: "אַלְהַ תוֹלְדֵת נֹחַ, נֹחַ", מה התולדות של האדם? - להיות נח!

אלא, באה התורה ללמדנו דרך והנהגה
בעבודת ה':

בדרך כלל צריך האדם להיזהר, שגם
כשעושה את המצוות - יעשה זאת
באופן שיהיה נח גם לבריות ולא יפגע
באחרים.

אולם יש מצבים שה"נוח לשמים" בא
בתמורה ועל חשבון ה"נוח לבריות",
הם לא רוצים שתעשה את המצוה,
והקב"ה מצוה אותך לעשותה, למי
תשמע?

על זה נאמר: "אֵת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ
נַח", תקיים את מצוות ה' יתברך!
ה"נוח לשמים" גובר על ה"נוח
לבריות".

לכן, תמיד צריך להנהיג בהם מנהג
דרך ארץ (ברכות לה ע"ב), "לעולם תהא
דעתו של אדם מעורבת עם הבריות"
(כתובות יז ע"א), היינו שידע שנמצא בין
הבריות ויזהר בכבוד הזולת. ואפילו
עם אדם רחוק משמירת תורה ומצוות,
צריך להתנהג בצורה טובה ונוחה,
ובמידות טובות.

נח לשמים ונח לבריות!

ומכל מקום, ממשיכה התורה
ומספרת: "אֵת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נַח".
ולכאורה זה מיותר, הרי כבר אמרנו
שהוא היה נח לשמים ונח לבריות ואם
כן ודאי שהתהלך את האלוקים ושמר
את מצוותיו?

לרפואת

יפה בת פרידה

נח שמר על עצמו ועל זרעו

קדושתו, לבל תושפענה חלילה לרעה מהסביבה המקולקלת.

רבותינו (תענית ה ע"ב) אומרים: "מקיש הוא לזרעו - מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", נח שמר על עצמו ועל זרעו שלא יסחפו אחר אנשי הדור פן יספּוּ בְּכָל חַטָּאתָם.

הרב שלמה בנזרי שליט"א אמר על מאמר חז"ל הזה ביאור יפה:

בפשטות "זרעו" הכוונה לבניו אחריו, ממשיכי דרכו. אולם אפשר גם לבאר שהכוונה למה שאדם זרע, ועמל עליו, בחיי חיותו בעולם הזה.

"זרעו" הכוונה לכל התורה שלמד בעמל וביגיעה, כל המצוות שקיים במסירות ובהתלהבות, כל הצדקות והחסדים שהשתדל לעשות בגופו ובממונו - כל אלו נותרים בחיים, הם אינם נשכחים או נאבדים, ועומדים לו לאדם לנצח נצחים, וגורמים לכך

נַח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדוֹתָיו וכו' וַיֻּלְד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יָפֶת (בראשית ו, ט - י).

נח נזהר בכל כוחו שלא להיסחף אחר מעשיהם של בני דורו!

נח גם שמר בכל כוחו על בניו שלא יסחפו, ולא יגררו, אחרי החמס, הגזל והעריות שחטאו בהם בני הדור. הוא דאג לחינוכם, ושמר מכל משמר על קדושתם וטהרתם.

"אור החיים" הקדוש מחדש, שנח דאג לא רק לבניו, אלא גם לנשותיהם, וזאת עוד בהיותן ילדות קטנות!

הכתוב אומר: "אֶת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יָפֶת", וכידוע חז"ל (פסחים כב ע"ב) אומרים שכל "את" שבתורה בא לרבות, ואף כאן באה ה"את" לרבות את נשות בניו.

עוד בהיותן קטנות, נח ייעד אותן לבניו, ושמר עליהן כדי שאכן תישארנה ראויות לבניו ותשמורנה על

מה שזרע בעולם הזה, וקוצר ברינה
את פירות הזריעה!

יש ביאור נפלא על הפסוק הנ"ל
בתהילים: "הַזְרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה
יִקְצְרוּ הַלֶּחֶם יֵלֶךְ וּבִכְהָ נִשְׂא מְשֹׁךְ הָאָרֶץ
בֹּא יָבוֹא בְרִנָּה נִשְׂא אֶלְמֵתוֹ":

אנחנו רגילים לפסק את הכתוב:
"הַזְרְעִים בְּדַמְעָה - בְּרִנָּה יִקְצְרוּ",
כלומר כל אותם אלו שהתאמצו וזרעו
בדמעה, בעמל וביגיעה - סופם
שיקצרו את מה שזרעו, ברिנה
ובשמחה.

אולם יש שמפסקים את הפסוק
בצורה אחרת: "הַזְרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה
- יִקְצְרוּ". כוונת הפסוק לְאֵלוֹ שְׁזֹרְעִים
צדקות, וכמו שנאמר (הושע י, יב): "זָרְעוּ
לְכֶם לְצִדְקָה קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד", ודרשו
חז"ל (בבא קמא יז ע"א): "אִין זְרִיעָה אֵלָא
צדקה".

והנה, שניים הם הזורעים צדקה:
יש כאלו שנותנים צדקה בעצב ובכאב.
נותנים רק משום שאין ברירה וחייבים

שאף הוא יוותר בחיים, ויזכה לחיי נצח
בעולם הבא.

הכתוב (תהלים קכו, ה) אומר: "הַזְרְעִים
בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ". כל מה שאדם
זרע, בעמל וביגיעה, בקיום תורה
ומצוות כאן בעולם הזה - הוא יקצור
בשמחה ובטוב לבב בעולם האמת!

ושוב אנו נזכרים במרן רבנו עובדיה
יוסף זצוק"ל: אוהו! כמה הוא זרע
בחייו בעולם הזה!

זרע תורה, זרע ספרים, זרע זיכוי
הרבים, זרע תלמודי תורה, ישיבות
וכוללים, זרע את רשת "אל המעיין",
זרע את ההלכה בכל העולם כולו!
בספרד, בפריז, במרסיי, בפרס,
במיאמי, בלוס אנג'לס, בניו יורק,
בפנמה, בכרזיל, בכל מקום שהלך,
הכניס לאנשים בראש את הצורך
בלימוד ההלכה, "מיום שחרב בית
המקדש אין לו לקב"ה בעולמו אלא
ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח
ע"א), ולקיים - הלכה למעשה - כפי מה
שפסק מרן בשו"ע.

ועכשיו, מרן בעולם האמת, נהנה מכל

שזורעים צדקות ברונה - שניהם
"יקצרו", יקבלו שכר על הצדקות

שעשו, אולם שכרם יהיה שונה:

"הַלֹּחֵף יִלָּךְ וּבִכְהָ" - אלו שזרעו צדקות
בעצב ובבכי, הם יקבלו שכר מועט:
"נִשְׂאָ מִן־שֶׁדֶה הַזֶּרַע" - ימצאו קצת
זרעים, ותו לא.

אולם "בֹּא יבוא בְּרִנָּה" - אלו שזרעו
צדקות בשמחה ובטוב לבב, שכרם
יהיה רב ועצום: "נִשְׂאָ אֶלְמִתְיוֹ"
אלומות, חבילות של שכר, כנגד
הצדקות שקיימו בשמחה.

לתת. נותנים וכואב להם הלב על כך
שהם מפסידים...

ויש כאלו שנותנים בשמחה וברונה,
במאור פנים, בלב פתוח ובנפש חפצה.
הם מאמינים בכל ליבם ונפשם למה
שאמר הנביא (ישעיהו לב, יז): "וְהָיָה
מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם", וכתב על זה
הרמב"ם (פ"י מהלכות מתנות עניים ה"ב):
"לעולם אין אדם מעני מן הצדקה ואין
דבר רע ולא היזק נגלל בשביל
הצדקה".

ושניהם, "הַזֶּרַעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה" - גם
אלו שזורעים צדקות בדמעה וגם אלו

משום שכך ציוונו

שמים, כיון שאם לא אהיה ירא שמים,
אהיה מושחת כמו כל הדור!

זהו "לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום" - בגלל הדור שלו נעשה צדיק, אך אילו לא היה רואה דור מקולקל, אלא היה בדורו של אברהם, לא היה מתקדם בעבודת ה' שלו.

לכן יש שדורשים אותו לגנאי, שכן לא כך עובדים את ה'! איננו עובדים את ה' משום שיש קלקול ברחוב. לא ולא.

אנו עובדים אותו משום שרצוננו להיות דבוקים בו יתברך, כי כך הוא ציווה עלינו, ומשום שזהו הדבר הטוב ביותר!

ולואי שיזכנו ה' יתברך לדבוק בו באמת, לעסוק בתורה לשמה וללמדה לאחרים!

מאידך, הגדולה המיוחדת של נח היתה, שאף על פי שלפי דורו של

אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו (בראשית ו, ט-י).

התיבות "צדיק בדורותיו" יכולות להתפרש הן לחיוב והן לשלילה. וכפי שמצינו לחלק מרבנותינו שדרשו את נח לגנאי (סנהדרין קח ע"א), וכפי שהביא רש"י בתחילת הפרשה.

וכבר תהו רבים מן המפרשים, מדוע לדרוש אותו לגנאי, כאשר קיימת אפשרות סבירה לדרוש אותו לזכות? טמונים כאן שני יסודות חשובים ונחוצים לעבודת ה' -

לנוח היה דחף להיות צדיק, אולם הדחף הזה לא נבע מחמת ידיעה שדבקות בה' וקיום המצוות הוא הדבר הטוב ביותר והדרך הנכונה, שעליה נאמר "וּבְחַרְתָּ בְּחַיִּים" (דברים ל, ט), אלא משום שהוא ראה את הקלקול של הדור.

נח אמר לעצמו: אני חייב להיות ירא

התרפו ידיו!

אדם צריך לבחון מה רוצה ממנו הקב"ה בכל רגע נתון, ואת זה עליו לעשות. ה' רוצה מכל אחד שיעשה מה שהוא יודע ויכול לעשות, ומי שיעשה כן - יעלה ויצליח.

אברהם לא יהיה אדם גדול, מכל מקום לא התייאש והמשיך לעלות ולהתעלות בתורה ויראת שמים.

זהו שאומר רש"י: "אם היה צדיק בדור המבול, כל שכן שהיה יותר צדיק אם היה בדורו של אברהם אבינו, כיון שהיה לו ממני ללמוד..." , ובכל זאת לא

צדיק בפרוזה

המבול היה על הארץ ארבעים יום, ומשה רבנו עלה לשמים ארבעים יום. אומנם, חז"ל מעוררים, שמכל מקום היה הבדל גדול בין שני המנהיגים, ואת החיסרון שהיה בהנהגתו של נח, משה רבינו תיקן.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֵת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ (בראשית ו, ט).

הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל בספרו "תוכחות לחיים" (פרשת נח עמוד יח) וכן בספרו של 'מר בריה דרבינא' הגאון רבי אברהם פאלאגי זצ"ל - "אברהם את ידו" (דרושים לשבת שובה, דרוש א) כותב דבר נפלא:

משה רבנו היה התיקון של נח, וכל מה שקרה לנח קרה למשה רבנו:

בדורו של נח כולם מתו מפני המבול, וגם בדורו של משה נגזרה גזרת "כָּל הַיּוֹן הַיָּלֹד הַיָּאֲרָה תִשְׁלַיְכֶנּוּ" (שמות א, כב).

נח ניצל מפני מי המבול, והיה בתיבת עץ מצופה זפת, וגם משה רבנו ניצל מהגזירה והיה בתוך תיבת גומא מצופה זפת.

נח בנה את התיבה מאה ועשרים שנה ומשה רבנו חי מאה ועשרים שנה.

אִתָּא בּוֹזֵהר הַקְּדוּשׁ (כרך א פרשת נח, דף לח ע"ב): "תנו רבנן, מה השיב הקדוש ברוך הוא לנח, כשיצא מן התיבה וראה כל העולם חרב, והתחיל לבכות עליו, ואמר: ריבונו של עולם, נקראת רחום - היה לך לרחם על בריותיך!
השיבו הקב"ה ואמר: רועה שוטה, עתה אתה אומר זה, למה לא אמרת זאת בשעה שאמרתי לך בלשון רכה. כל כך התעכבתי עימך ואמרתי לך כדי שתבקש רחמים על העולם, וכיון ששמעת שאתה תנצל בתיבה - לא עלה על ליבך לבקש רחמים על ישוב העולם ועשית תיבה וניצלת, וכעת

מדוע כשהתעכבתי עימך בדיבורים ממושכים כדי לתת לך את האפשרות לבקש רחמים על העולם, לא ביקשת רחמים? מדוע כששמעת שאתה תינצל, בכניסתך אל התיבה, אמרת לעצמך 'שלום עלי נפשי' ולא פתחת את פיך לבקש רחמים על העולם?

שהעולם נאבד, פתחת את פיך לדבר לפני תפילה ותחנונים?

"כיון שראה נח כך הקריב קורבנות ועולות [אע"פ שלא חטא], דכתיב: 'וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ' (בראשית ח, כ)."

נח, כאמור, דאג לעצמו, ולבני ביתו, לבל ייסחפו אחרי הרוח השולטת בסביבה ולא ילמדו ממעשיהם של אנשי הדור.

כשנח יצא מן התיבה, וראה את העולם החרב, החל לבכות, וטען לקב"ה שהיה עליו לרחם על העולם ולא להביא את המבול. הקב"ה, בדברי תשובתו, פָּנָה אותו בלשון "רועה שוטה", ואמר לו: מדוע רק כעת אתה מתחנן ומבקש רחמים על העולם? מדוע כשדיברתי איתך בנחת, והודעתי לך על בואו המתקרב של המבול, מדוע אז לא ביקשת רחמים?

הוא אכן, באופן אישי, מצא חן בעיני ה', ומשום כך זכה להינצל מן המבול, ומכל מקום היתה תביעה כלפיו שהוא "רעיא שטיא", כיון שלא דאג די הצורך לבני דורו, לא התפלל עליהם

להצלחת

אריה בן מזל טוב

להישאר בחיים?

כבר ראינו מקרים רבים כיוצא בזה, שפרצה שריפה ושרפה כמה נפשות שנגזר עליהם להישרף, ואילו אחרים שהיו באותו מקום נצלו!?

אבי הדרשנים רבנו האלשיך הקדוש מפרש פירוש נפלא: היתה זו גזירה שנגזרה על נח להיות שנה שלימה בתוך תיבה, משועבד עשרים וארבע שעות ביממה להאכיל את כל החיות, וכמעט שלא לתת שינה לעיניו, וכפי שהעיד נֶשֶׁם בנו (סנהדרין קח ע"ב): "צער גדול היה לנו בתיבה. בריה שדרכה להאכילה ביום - האכלנוה ביום, שדרכה להאכילה בלילה - האכלנוה בלילה", וכשפעם אחת איחר להביא לאריה את מזונו, כתיב (ז, כג): "וַיִּשְׁאַר אֶךְ נֶחֱ" - הוא נותר עם א"ך צלעות, כי צלע אחת - מתוך עשרים ושתיים הצלעות - נשברה לו ע"י האריה!

זאת משום שנח בחיי חיותו התבצר בתוך ה"תיבה" האישית שלו. הוא חי בתוך עצמו, דאג לעצמו, לא הסתכל על העולם ולא דאג להציל גם אחרים.

ולא השתדל להחזירם בתשובה.

הוא היה "צדיק בפרווה"...

הרבי הקדוש מקוצק הסביר את המושג הזה בדרך הבאה:

כאשר קר בכית, ישנן שתי אפשרויות כיצד לנהוג: או לחמם את הבית, או להתלבש בפרווה ובבגדים חמים. ההבדל הוא, שבדרך הראשונה חם בכל הבית וחם לכל הדיירים, ואילו בדרך השנייה חם רק ללובש הפרווה ואילו האחרים מוסיפים לקפוא מקור...

יש צדיק שכאשר הוא רואה כי "קר" בעיניי יהדות, הריהו משתדל לחמם את הסביבה כולה. ויש צדיק שכביכול "לובש פרווה" - מסתגר בד' אמותיו ודואג רק לעצמו שלא ייסחף עם הזרם.

יש שואלים, מדוע הקב"ה היה צריך להביא מבול לעולם, ולהכניס את נח לתוך תיבה במשך שנה שלימה, וכי לא יכול היה להרוג באופן ישיר ונקודתי את מי שחייב מיתה, ולהשאיר בחיים את מי שצריך

להתעורר ולהתפלל עליהם, לבכות לפני הקב"ה שְׁיִנְחֶם עַל הָרָעָה.

אך נח, כאמור, לא עשה כפי שהקב"ה ציפה שיעשה, והתבצר בתוך ד' אמותיו, מבלי לתת את דעתו על אחרים.

הזוהר הקדוש (שם) ממשיך ומתאר את ההבדל בין ההתנהגות הזאת של נח לבין התנהגותם של רועים אחרים שהיו לעם ישראל:

"אמר רב יוחנן: בא וראה מה בין הצדיקים שהיו לישראל אחר כך ובין נח".

נח לא הגן על דורו, ולא התפלל עליו כאברהם. שכיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם: 'עַקְתָּ סֹדִם וְעַמְרָה פִּי רַבָּה וְחִטָּאתָם פִּי כְבֹדָה מְאֹד' (בראשית יח, כ) - מִיֵּד וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר (שם, כג), וְהִרְבָּה דְבָרִים כִּנְגַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "עד ששאל שאם ימצא שם עשרה צדיקים שיכפר לכל הדור בשבילם. וחשב אברהם שיהיו עשרה צדיקים בעיר עם לוט ואשתו

משום כך - מידה כנגד מידה - נגזר עליו להיכנס לתוך תיבה, ולדאוג בתוכה לכל הנמצאים בה.

התיבה היתה, אפוא, עונש לנח! מְעִין משפט רשעים בגיהנום י"ב חודש, על כך שהתבצר בתוך ד' אמותיו, משתדל להתרחק תמיד כמה שיותר מבני דורו לבל יושפע מהם חלילה לרעה, מבלי להשתדל להשפיע עליהם לטובה ולהשיבם בתשובה.

אם נח היה גורם לכך ששני אנשים בלבד היו שבים בתשובה - היה מציל את העולם מן המבול. שכן נח ואשתו, שלושת בניו ונשותיהם היו שמונה צדיקים, ואם היו עוד שניים, כבר אמר הקב"ה לאברהם (בראשית יח, לב): "לֹא אֲשַׁחֵת בְּעָבוֹר הָעֶשְׂרָה".

מטעם זה - אומר הזוהר הקדוש - האריך הקב"ה בדברים עם נח, ואמר לו: "קִיץ פֶּלַח בְּשׂוֹר בָּא לְפָנַי פִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ חֶמְסַם מִפְּנֵיהֶם", די היה להודיע לו "הִנְנִי מְשַׁחֵתֶם אֶת הָאָרֶץ" ותו לא! אלא, רצה הקב"ה שנח יהרהר בליבו, מה הוא יכול לעשות למענם?

כעין זה ממש מובא בדברי חז"ל במדרש (דברים רבה יא, ג): "נח אמר למשה: אני גדול ממך, שניצלתי מדור המבול. אמר לו משה: אני נתעליתי יותר ממך. אתה הצלת את עצמך, ולא היה בך כוח להציל את דורך, אבל אני הצלתי את עצמי והצלתי את דורי כשנתחייבו כלייה בעגל.

ממשיך המדרש: "למה הדבר דומה? לשתי ספינות שהיו בַּיָּם, והיו בתוכן שני קברניטין, אחד הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו ואחד הציל את עצמו ואת ספינתו. למי היו מקלסין, לא לאותו שהציל את עצמו ואת ספינתו? כך נח לא הציל אלא את עצמו, אבל משה הציל את עצמו ואת דורו, הוי (משלי לא, כט): 'וְאַתָּה עָלִית עַל כְּלָנָה'."

למדנו מכאן יסוד גדול וחשוב לחיים: לא די בכך שאדם דואג להתעלותו האישית, להיות איש צדיק תמים, ירא אלוקים ותלמיד חכם. גם לא די בכך שדואג לבניו שימשיכו ללכת בדרכיו.

ובניו ובנותיו וחתניו, ולכן לא התפלל יותר.

"בא משה והגן על כל הדור. כיון שאמר הקדוש ברוך הוא למשה: ישראל חטאו, 'סְרוּ מִיָּהָר מִן הַדֶּרֶךְ' (שמות לב, ח), מה כתיב ביה? 'וַיַּחַל מִצֵּהָ' (שם, יא). מהו 'ויחל'? מלמד שהתפלל עד שאחזתו חלחלה.

רבנן אמרי: לא הניח משה לקב"ה עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא, דכתיב: 'וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם אֵין מִחֲנִי נָא מִסַּפְּרָךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ' (שם, לב). רבי יוסי אמר מהכא (תהלים קו, כג): 'וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם לִילֵי מִצֵּה בְּחִירוֹ עָמַד בַּפֶּרֶץ לְפָנָיו לְהַשִּׁיב חַמָּתוֹ מִהַשְּׁחִית'.

"וכן כל הצדיקים הגנו על דורם, ולא הניחו למידת הדין לשלוט בהם.

"ונח, התעכב עימו הקדוש ברוך הוא ואמר ליה ריבוי דברים, שמא יבקש עליהם רחמים, ולא השגיח ולא ביקש עליהם רחמים ועשה התיבה ונאבד כל העולם". עד כאן דברי הזהר הקדוש.

שנח עשה הרבה נייחא בעולם: "נייחא לו, נייחא לעולם, נייחא לאבות, נייחא לבנים, נייחא לעליונים, נייחא לתחתונים, נייחא בעולם הזה, נייחא לעולם הבא".

ועוד אמרו (ילקו"ש פרשת בראשית רמז מב): "עד שלא עמד נח, היו המים עולים ומציפים אותם בקבריהם שני פעמים, אחד בשחרית ואחד בערבית, וכיון שעמד נח - נחו".

ומכל מקום היתה עליו תביעה: ניתנה לך את העוצמה הגדולה הזאת כדי שתשתמש בה להציל את העולם, ואתה השתמשת בה רק כדי להציל את עצמך ואת משפחתך!

לעיתים מזומנות אנחנו שומעים תגובות מאברכים בני תורה, בני עלייה, כשמבקשים מהם לצאת אל

הכל טוב ויפה - אבל מה עם שאר אנשי העולם? מה עם זיכוי הרבים? כל אחד ייתבע האם ניצל את ה"נח" שבו, את היותו איש צדיק תמים, כדי להשפיע על אחרים? האם בכה עליהם? האם התחנן אליהם שישובו בתשובה? האם ניסה לשבת ולדבר אל ליבם שיטעמו את טעמה המתוק של התורה הקדושה?

מי שסבור שעליו להתמסר אך ורק להשתלמותו האישית, וחבל לו לבזבז את זמנו היקר על אנשים ריקים ורחוקים, יושבי קרנות - הוא רעיא שטיא!

חז"ל (בראשית רבה ל, ה) הפליגו במעלותיו של נח ואמרו, שלפיכך כפלה התורה ואמרה "אלה תולדות נח - נח", ולא אמרה 'אלה תולדות נח - שם', משום

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

ה"צמָך":

שקיבלנו מהקב"ה, ומקדישים אותם למען כלל ישראל, או שאנחנו דואגים רק לעצמנו, בבחינת "שלום עלי נפשי", ולא מתמסרים להצלתם של בני הדור המשוועים לעזרה.

"אני עסוק בלימוד סוגיות עמוקות, או בלימוד קבלה, ואתה מבקש ממני לסגור את הגמרא?"

"מה כבר אני יכול להשפיע? אין לי את הכוחות לזה!" או לחילופין - "מה הציבור הזה יכול להבין? מקסימום איזה סיפור! האם בשביל לספר סיפור יפה כדאי כל המאמץ והטרחה, והזמן היקר שמתבזבז?!"

מי לנו גדול ממרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, שהקדיש כל כך הרבה מזמנו היקר להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. בעיני מרן היה הזמן הדבר היקר ביותר עלי אדמות! הוא ניצל כל רגע ללימוד התורה, כל שנייה היתה יקרה בעיניו מפז רב!

רעיא שטיא! נתנו לך משמים כוחות, נתנו לך עוצמות! האם ניצלת אותם לייעוד שלשמן הם ניתנו לך?

אני עדיין זוכר לפני עשרות שנים, בעת שישבתי בבית מרן ודיברתי איתו בלימוד, בא בנו ושאלו: "אבא! מה השעה?" נענה הרב ואמר לו: "בשביל מה אתה צריך לדעת את השעה? שב ותלמד! בכל שעה, תהא אשר תהא, צריך ללמוד". לשיטתו של מרן לא צריך שעון, לא צריך לדעת מה השעה, כל הזמן צריכים לשבת וללמוד!

לכל אחד יש עוצמות, השאלה היא האם הוא מוכן למסור את הנפש, ולנצל את העוצמות הללו, להציל את העולם מהמבול השוטף אותו?

המאמצים שלך למען קירוב רחוקים, הדמעות שלך עליהם - יכולים להציל אותם מן המבול!

ואף על פי כן, כל אימת שהתבקש

כל אימת שאני מתבונן בדברים הללו, נשמת רועדת. אני מפחד, האם אכן מנצלים אנו די הצורך את הכוחות

מרן, שכבר מגיל צעיר, עמל והתייגע על התורה הקדושה יומם ולילה, מיצה את כל כוחותיו לגדול בתורה, כל דקה היתה מחושבת ומנוצלת אצלו עד תום - לא הפסיק במשך כל שנות חייו לחיות עבור אחרים ולא חי את חייו הפרטיים.

לפני כשישים שנה אירע מעשה מזעזע שימחיש לנו אפס קצוהו של מושג עד כמה היה חביב לימוד התורה על מרן זצוק"ל, כמה ייקר והחשיב אותו, ומכך נוכל להסיק מה גדול היה הויתור שויתר מרן במה שהיה מבטל מתלמודו לצורך זיכוי הרבים:

הסיפור אירע כשנולדה לו בתו השביעית. הילדה נולדה עם מום בלב, וכעבור כמה ימים, לא עלינו, נפטרה. מרן זצוק"ל היה באמצע שיעור כשבאו והודיעו לו את הבשורה המרה. מרן נאנח, סגר את הגמרא ויצא להלוויה.

הוא קרא לזה שסיפר לו, ושאלו: "למה עשית לי את זה? למה הודעת לי

להקדיש מזמנו היקר, ולכתת את רגליו לחזק אחרים - לא חס על זמנו, לא הסתכל על התועלת האישית שלו, ויצא בחפץ לב למשימה. זיכוי הרבים היה אצלו בנשמה. הוא התמסר לעולם בכל ליבו ונפשו.

פעם אחת הזמנתי אותו לדבר בכנס של קירוב רחוקים שערכתי. והנה התברר שבאותו ערב אחד מבניו עשה סעודה לרגל סיום מסכת וביקש מאביו לבוא ולהשתתף. הרב סירב לבקשתו!

"אבא!" שאל הבן, "לא תבוא לסיום מסכת שעושה בינך? האומנם הכנס ההוא חשוב לך יותר מסיום של בינך?"

"כן!" השיב מרן. "הכנס הוא זיכוי הרבים, וזהו הדבר שחשוב לי יותר מכל!"

לא היו אצלו נגיעות, לא היו אצלו אינטרסים אישיים! אם יש הזדמנות לזכות את הרבים - זה קודם לכל, אפילו לבן! כדאי בשביל זה להקדיש את היקר מכל: הזמן!

באמצע השיעור?"

"כולם ממתנינים לרב כדי שיורה מה לעשות? ואיך לעשות?" הצטדק הלה.

"ובשביל זה כדאי לבטל שיעור תורה של רבים?! לא חבל? הרי גם אם רוצים להתייעץ איתי, לא היה קורה שום דבר אם היו ממתנינים עד סוף השיעור! היית צריך להמתין עד סוף השיעור ורק אז להודיע לי".

רבותי! האם אנחנו קולטים את העוצמה? האם אנחנו מפנימים את ההבנה היכן ראשו של מרן היה מונח בשעה שמתו מונח לפניו? על מה הוא חושב ומה כואב לו?

כזו היתה דבקתו בתורה של מרן! התורה הייתה משוש חייו! כל הדברים האחרים היו טפלים ביחס למקור חיותו: לימוד התורה וזיכוי הרבים! גם

בשעה שמתו היה מונח לפניו, והצער היה גדול מנשוא, מה שכאב לו הוא ביטול השיעור!

פטירת בנו הגדול, מגדולי הפוסקים בדורנו רבי יעקב יוסף זצוק"ל, כאבה לו מאוד.

רבי יעקב זצוק"ל היה בגדר ממלא מקום אבותיו, וכיתת אף הוא את רגליו להביא את דבר ה' זו הלכה בכל אתר, והיה מוכתר במידות טובות ויראת שמים טהורה.

כשמרן נסע לתל אביב הוא חיפש מישהו שיוכל להחליפו בשיעורו הקבוע לבעלי בתים בבית הכנסת "בורוכוב". הוא ניסה להביא מספר רבנים חשובים מאוד, אך הקהל לא התחבר לאף אחד מהם. עד שקרא

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

החכמים, בכך שאתם מקצצים בפת לחמם הדלה, והצער שעושים לבני הישיבות בגזירות הגיוס - כואב לי יותר ממייתת בני!"

כזה היה מרן! כאבם של בני התורה כאב לו יותר מכאבו הפרטי! הוא חש בכל הגזירות הללו זלזול בתורה הקדושה, ביזיון תלמידי חכמים, חוסר הערכה לתורה הפְּמֻנָּה והמצילה את עם ישראל בכל הדורות, והיחס הזה כאב לו יותר מכל.

מסופר על האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג בעל ה"שפע חיים" צוק"ל, שלאחר שהשתחרר מגיא ההריגה של הנאצים הארורים, וזאת לאחר שעבד עבודת פרך במשך ארבע שנים, הוא בכה בכיות נוראות, והסביר:

"איני בוכה על אותם יהודים שנשרפו על קדושת ה' ונשמתם עלתה בסערה לגנוי מרומים. בוודאי, מקומם בעולם העליון מכובד ביותר. הם נהרגו על ידי גויים על קידוש השם! כואב לי על כל אותם הנשארים, אודים מוצלים

לבנו הגדול, רבי יעקב, וציוה עליו למסור את השיעור.

בתחילה הוא ניסה לסרב, בטענה שעליו עדיין להוסיף וללמוד, אך מרן לחץ עליו והוא לקח על עצמו את התפקיד. הייתי לומד איתו בחברותא והיינו מכינים ביחד את השיעור. תוך פרק זמן קצר מאוד, כבר מהפעמים הראשונות, הקהל פשוט התאהב בו! היתה לו שליטה עצומה בכל חלקי השולחן ערוך, והוא הצליח להחזיק את הקהל מרותק לדבריו, ממש בגדר ממלא מקום אבותיו.

כאמור, כשנפטר, היה למרן צער גדול מאוד.

והנה, בימי ה'שבעה' הגיע ראש הממשלה לנחם אותו. היה זה בתקופה בה הונפה החרב על עולם התורה, קיצצו בקצבאות לומדי התורה, קיצצו בתקציבי הישיבות, וגזרו כל מיני גזירות בנוגע לגיוס בני הישיבות.

מרן פנה אליו ואמר לו: "עם כל הצער העצום שיש לי על פטירת בני יקירי, הצער הזה שאתם גורמים לתלמידי

האמונה שהפיח מֶרֶן בלבבות נמצאת בכל פינה, על כל צעד ושעל. אנחנו רואים אותה מקרית שמונה שבצפון ועד אילת שבדרום!

מֶרֶן דרבן אותנו להפיח את האמונה בקרב כל יהודי, אפילו רחוק, אפילו אם אינו שומר שבת, ולא כשרות.

הוא היה אומר: "תדברו איתו! תסבירו לו מהי התורה הקדושה, ומהר מאוד תראו את השינוי", ואכן לאחר שיחה אחת או שתיים, מלב אל לב, ניתן היה לראות את התלהבות, את הזיק שנדלק, ואט אט היה השומע הופך להיות קודש לה!"

הרבה מנסים לכבות את האמונה בהשי"ת. מנסים לעקור את הילדים, שלא יידעו מה זה קריאת שמע. אבל הם לא יצליחו לעולם! כי "מִים רַבִּים לֹא יִכְלֹוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה" (שיר השירים ה, ז), זו האמונה, אהבת האחד, אותה לא ניתן לכבות.

מאש, שאיבדו לא רק את העולם הזה שלהם ונשארו שלדי אדם, אלא גם את עולמם הרוחני! מי יוציאם מהשבי הרוחני שכפו עליהם הנאצים הארורים? עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכֶיָה עֵינֵי עֵינֵי יְרֵדָה מַיִם" (איכה א, טז).

אחים יקרים! מורנו ורבנו עטרת ראשינו הוציא כמעט את כל יהדות ספרד מהכפייה הנוראה שכפו עליהם! הוא נתן להם להרגיש שהם בבחינת פֶּאָר וְהַדָּר, להרגיש שהם יכולים להקים ישיבות, כוללים ותלמודי תורה, לכהן כדיינים, לחבר ספרים ולהפיץ את אור תורתם ברבים.

מֶרֶן הפיח בעצמות היבשות את רוח הטהרה, את הרוח של "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים" (ישעיה מ, כו), וכך אנחנו זוכים לראות שבכל הארץ יצא קוום, ובכל מקום בארץ, בכל פינה, יש בית כנסת ובית מדרש, כוללים, ישיבות ותלמודי תורה!

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ה